

## Meghalt Dunai József eivtárs

Hosszas betegség után, 66 éves korában elhunyt Dunai József eivtárs, a munkásmozgalom régi szegedi harcosa, 1920-tól vett részt aktívan a munkásmozgalomban. Könyvkötő segédként kezdte, majd a szegedi keréngyárban dolgozott tíz éven át. 1941-től 1950-ig önálló kisiparos volt. 1954-től nyugdíjazásáig a kisiparosok szegedi szervezetének függetlenített titkára. 1967. május elsején tüntették ki munkássága elismeréséül a Szocialista Hazáért Erdemrenddel. Öt választási ciklusban vett részt mint tanács- tag a Szeged m. j. városi tanácsban. Jelentős szerepe volt 1956 decemberében a petőfitelepi pártszervezet újjáalakításában, ugyanitt pártvezetőségi tag volt. Temetése augusztus 29-én, pénteken délután 3 órakor lesz a Belvárosi temető új ravatalozójában.

Az MSZMP Szeged városi bizottsága

## A szökökutak szezonja

Száva Pál Miskolc, Széchenyi utca 18. szám alatti lakos levelében a szabadtéri játékok idején itt töltött napjaira emlékezik



## Aki házfelügyelő akar lenni

K. Antalné Ságváritelepi olvasónk jelenleg rokkantsági nyugdíjas. Szeretne olyan munkát vállalni, amelynek végzését egészségi állapota megengedi, s akkor — fiatal léte — nem szorulna nyugdíjra sem. Kérdezi levelében, hogyan lehetne házfelügyelő? A Szegedi Ingatlankezelő Vállalat szívesen veszi az ilyen ajánlkozásokat, mert jelenleg sok a már nagyon idős, és sok a csak másodállásban alkalmazott ház-

felügyelője. A jelenlegiek főleg szolgálati lakásban laknak. Ezért új házfelügyelő alkalmazása csak úgy lehetséges, ha a házfelügyelői lakásból kiköltözönek lakást biztosít a jelentkező, illetve átadja eddigi lakását. Levélírónk ezekről a körülményeiről nem írt levelében, ezért azt tanácsoljuk, hogy jelentkezzen az IKV Jósika utca 21. szám alatti központjában, a munkügyi osztályon. Ott részletes felvilágosítást kap.

## Miért is kell a házgyár?

# 2 Oszlassunk el néhány babonát

A falak viszik a hangot, a lakásokba becsorog az eső, rideg belülről, sivár kívülről — egy szó mint száz, a közvélemény viszolyog a házgyári házaktól. Eleve idegenkedik tőlük, mint minden ismeretlentől, s amit tud róla az újságokból, televízióból, bizony az sem valami biztató. Hírközlő szerveink nem törték össze kezüket, lábukat azért, hogy elfogadtassák, uram bocsá: megszeretessék a házgyári házakat a közönséggel, azonban a hibákról a gyermekbetegségekről rendre és részletesen mindig beszámoltak.

Ez az írás sem készül szerencsenmosdatásra, ugyanis erre semmi szükség sincs. Felesleges az ügyvéd, a házgyári lakások képesek megvédeni önmagukat, még ha közben ki is derül róluk egy, s más kevésbé hízelgő dolog. Egyébként is hogyan várhatjuk a közvéleménytől, hogy tapsoljon a házgyárnak, amikor az építésszek közül is elég sokan értetlenül néznek vele farkasszemet. Úgy vélem, semmi túlzás nincs benne, ha azt állítom, hogy alkotói szabadságuk megszüntését vagy legalábbis alapos korlátozását vélik felfedezni a „házgyárban”: a fantázia szárnyait lemetszi, az egyéni tömegessé uniformizálja a típus, a sablon. Mármost a házgyárból kikerülő panelek készítéséhez szükséges sablon, és az azok összeszerelhetőségét megszabó háztípus. Látszatra igazuk van, ám ellenükre a nagy francia építész, Le Corbusier idézem: „Ilyen gyökeres szakítás a szerkesztés vagy az esztétika hagyományával és gyakorlatával, természetesen ki kellett, hogy hívja az akadémikus reakciót; emlékszünk a párizsi ún. „intellektuelek” nagy port felvert kiáltványára, mely az Eiffel-torony építésének abbahagyását követelte.” Ezt Corbusier a múlt században tért hódító vasszerkezetes építkezéssel kapcsolatban írta, de alapelve szerint áll a házgyári építkezésre is. A házgyárral valóban nem lehet az eddig klasszikusnak tartott esztétikai értékeket megteremteni. A házgyárból kikerülő panelház ugyanis — felépítése előtt — nem rosszabb és nem jobb a hagyományosnál: más. Az építettnél és elsősorban természetesen az építészen múlik, hogy megismerve és kibontva ennek az új építészeti módnak a törvényeit, megteremtse sajátos, az eddigiekhez nem hasonlítható, de nem is alacsonyabb rendű esztétikáját.

Ez pedig nem megy márról holnapra, s nem megy a tanulópenz megfizetése nélkül sem. Szellemes példázatot hallottam Borvendég Bélától, az Ybl-díjas szegedi építészről. E szerint az autók először a lovas kocsi, hirtől külsejét örökölték, s csak lassan, fokozatosan találtak rá a tervezők, a konstruktőrök a sajátos új jármű megfelelő, a mozgást szinte szuggereáló formájára. Arra, amit ma egyaránt célszerűnek és esztétikusnak is tartunk. Csakhogy egy öreg, divatjamúlt autó csakhamar eltűnik szemünk elől, legfeljebb múzeumokban láthatjuk viszont, de egy rossz épület még sokáig ott marad az utcán, laknak is benne, s ez persze, hogy irritálja a közvéleményt. Már pedig az első házgyári házak külföldön is, itthon is rosszul sikerültek, vagy legalábbis várokozásokon alul.

Az újat, szokatlant különben is sokkal szigorú-

ban ítéljük meg, mint a régi. Vajon a gótikában, reneszánszban, barokkban minden épület kivétel nélkül remekmű volt? Vagy az eklektika — melynek Szeged is jellemző, „történelmi” városképét köszönheti — nem uniformizált? Nézzük csak meg egy kicsit figyelmesebben a pesti belvárosi utcákat — ahol ugyanezeket a házakat néhány emelettel magasabba építették, tehát tipikusabbak —, s látni fogjuk, mennyire unalmasak, sivarak. S azt is érdemes emlékeztetbe idézni, hogy bizony kényelmetlenek is a modern ember számára: hiába magasak a szobák, mégis sötétek, felfűthetetlenek, s nem is a mi méretünkre szabták őket. Csak a megszokás fogadtatja el velünk!

Egy házgyári épület tehát lehet jó is, rossz is, és egyik sem azért, mert elemei házgyárból kerültek ki

Fehér Kálmán

# Változó vélemények

— A legrendesebb emberek közé soroltam mindig. Évek óta figyelem, milyen jó érzékkel tapint a dolgok lényegére. A megállapításait én is, ti is, fontolgatás nélkül vettük készpénznek. Ilyet csalódni valakiben! Ne is küldjétek többet hozzám, én szóba nem állok vele.

A homlokát idegesen törölgető igazgató a felügyeleti szerv vezetői előtt fejtegette — mint mondotta: sajnálatosan — megváltozott véleményét revizorról, aki történetesen ellenőrző vizsgálatot végzett a vállalatnál. Az ő vállalatánál, ahol a revizori jelentés szerint hanyagul gazdálkodnak a drága anyagokkal, feleslegesen és gyakran érdemtelenül fizetnek ki magas összegű jutalmakat, fél évig hagyják javítás nélkül az egyik hibás nagy teljesítményű automatagépet, s ráadásul az első és a második számú vezető csak levelben, s a titkárnő útján vált egymással szót. Mert mindez nagyjából így van, ismerte el a felettesei előtt toporgó igazgató, ám a revizor nem tártá fel az elmarasztaló megállapítások okát.

Mert ott volt tavaly, emlékeztek, a szomszéd vállalat. Az ottani dolgokról készített jelentéséhez én gratuláltam elsőnek. Igenis, azoknál az egész vezetőtrupp leváltására volt szükség, hiszen egyik sem ért többet a másiknál. Hát azért mégse lehet ezt a sémát húzni reánk is. Hol itt a tárgyilagosság?

S folyt a szó és a mosakodás a végtelenségig, csak nem a tényleges és feltárt hibák megoldásáról, hanem azok megállapításáról.

Talán az nem is számít, hogy tíz év óta háromszor kaptuk meg az élűzein kitüntetést? Vagy azt is figyelmen kívül kell hagyni, hogy személyesen jártam utána külföldön annak a bizonyos automatagépnek, s az én határozott üzleti fogásaim eredményeként vásárolhattuk meg? S a jutalmak? Mondjátok meg, hogy lehet egy széthúzó műszaki gardát megfogni a mai világban, ha nem a pénzzel? Különben már egytől-egyig háttá fordított volna nekem, s a főmérnök mellé állt.

A felügyeleti szerv központjának földszinti szobájában harmadik feketéjét itta a revizor, pedig csak délelőtt kilenc óra volt. Előző nap délután harmadmagával azt az intézkedési tervet szülte éppen kínos vádadások között, amivel főnökei a jelentésben foglaltak megszüntetésére bízták meg. Mitem tudott a feje fölött levő szobában folytatott be-

szélgetésről, s arról, hogy valaki éppen vele kapcsolatban fejt ki megváltozott véleményét.

— Itt vannak az iratok. A tanácstól, a bíróságtól. Mindent elutasítottak. Már az újságokban sem hiszek, írta a rádióban, de azok se úgy válaszoltak, mint kellett volna. Most itt vagyok, magának elmondtam szóban, mégse akar megérteni?

Az országgyűlési képviselő fogadóórán hajtogatta a magáét a választópolgár. Öt éve házat vettek a szülei Alsóvároson. A házban akkor is ugyanez a két család lakott, amelyik most. Főbérnök már évtizedek óta. Állami alkalmazottak, a vévők arra számítottak, majd kiköltöznek állami lakásba. A vételár is a lakók miatt volt hihetetlenül alacsony. Jó üzletnek tűnt. De nem vált be a számítás, mert a gazdát cserélt ház lakói ma sem mozdulnak onnan, ahol jól érzik magukat. Neki, a tulajdonosnak azonban kellene a ház. Üresen, igaz, ő maga az albérltet tavaly új házban főbérlettel cserélte fel lakást kapott a várostól. De tanyájukról nyakára jöttek szülei is, azzal, ha itt vannak Szegeden, könnyebben kitehetik a házzal vett lakókat. S most ő mit tegyen tanácsi és bírósági elutasítás után?

— Annyi jót hallottam képviselői munkáiról. Igazán a legjobb véleményem jöttem ide. Biztos voltam,

hogy segít a helyzetemen. S akkor azt válaszolja nekem, hogy a tanács is, a bíróság is törvényesen járt el? Hogy a szerkesztőségi válaszlevelek is helytállóak? Hogy nincs keresni valóm? Hogy hiába írátták rám a szüleim azt a házat? Hát bizony megmondom, hogy ennyire még országgyűlési képviselőben nem csalódtam. Fejzetetejére fordult véleményével elviharzott.

A felügyeleti szerv vezetője kinyitotta az ablakot a cigarettafüstnek. Szólt a titkárnőnek, küldje be a személyzeti főnököt.

— Igazad volt a múltkor. Egy ma délelőtti beszélgetés megváltoztatta a véleményemet. Az a revizor, akit előléptetésre ajánlottál, valóban érdemes arra, hogy elsőjétől főrevizor legyen. Csináld meg a papírt róla.

A képviselői fogadóóráról írt riport megjelenése után meglátogatott az öt évvel ezelőtt eladott ház egyik lakója.

— A tulajdonos a múlt héten az országgyűlési képviselővel fenyegetett bennünket. Azt mondta, kitétet bennünket, mert a képviselő abból az üzemből ment nyugdíjba, ahol ő ma is bérlet-számoló Annyi mindent hall az ember az összeköttetésekéről, hogy idegesek lettünk. Az a jó, hogy megírták az újságban, mert ez megnyugtalt.

Kondorosi János

# Csak Budapesten?

## „Papírmunka” a fővárosban és vidéken

Részletes tudósítások adtak hírt arról, hogy a budapesti iskolaigazgatók munkájának megkönnyítéséről intézkedett a fővárosi tanács. Miután az elmúlt év adatai azt mutatták, hogy egy-egy általános iskolai igazgató, valamint annak helyettese hetente nem kevesebb, mint 23 órát töltött el kifejezetten adminisztratív munkával, arra a döntésre jutottak, hogy engedélyezik az úgynevezett iskolatitkári rendszer bevezetését.

Mint olvashattuk, az új tanévben munkába álló iskolatitkárok éppen azt az ügyintézkést végzik majd, ami az iskolák „igazi” vezetőit eddig oly nagy mértékben lekötötte, s szinte lehetetlen-

né tette számukra a pedagógusmunkát.

Öröm, de legalább annyira elszomorító olvasni efféle híreket! Köztudott ugyanis, hogy vidéken — így a Szeged-típusú városokban — legalább annyi a „papírmunkája” egy általános vagy egy középiskolai igazgatónak, mint Pesten, különösen a most kezdődő vagy már éppen tetőző átszervezések idején.

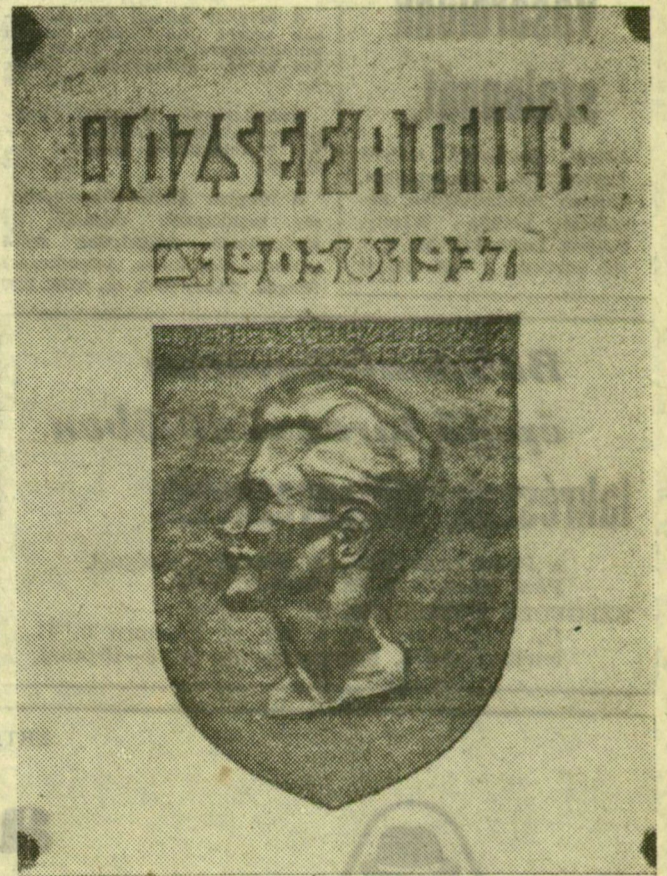
Joggal kérdezzük hát: miért csak a fővárosból érkeznek az új rendszer bevezetéséről szóló hírek? Miért csak az amúgyis kedvezőbb helyzetben levő pesti iskolavezetőkre gondoltak a titkári állások megállapításakor?

Nem illetlen titoknyitogatás talán, ha elmondjuk: különböző státusmanőverekkel kénytelenek voltak már eddig is titkárféle ügyintézőket alkalmazni egy-két vidéki iskolában. Mi az akadály, hogy — a pesti példa szerint — végre „legalizálják” ezeket az állásokat, ott pedig, ahol végképp nem voltak ügyintézők, munkába állítsák őket?

Aki továbbra is kénytelen lesz iskolavezetés helyett rubrikatöltgetéssel foglalkozni, az várja a legtürelmetlenebbül, hogy — ha késve is, de — egyszer mégis sor kerül majd az iskolatitkárok alkalmazására, azon a mindig „második” helyre kényszerített — vidéken.

A. L.

# Szeged szobrai



József Attila

(1905—1937)

(35.) A szegedi egyetem egykori diákját, a magyar költészet megújítóját, a proletárköltő József Attilát mutatja a pajzsformájú bronz dombormű. Készítője: a Szegeden élő és munkálkodó Tápai Antal szobrászművész.

CSÜTÖRTÖK,  
1969. AUGUSZTUS 28.

DEL MAGYARORSZAG 5